

Homília pápeža Františka, ktorú predniesol na svätej omši v Šaštíne

V Jeruzalemskom chráme sa Máriine ruky vystreli k rukám starého Simeona, ktorý mohol vziať Ježiša a spoznať ho ako Mesiáša poslaného pre spásu Izraela. V tejto scéne rozjímame o tom, kto je Mária: je Matkou, ktorá nám daruje Syna Ježiša. Preto ju milujeme a uctievať si ju. V tejto Šaštínskej národnej svätyni sa s vierou a úctou schádza slovenský národ, pretože vie že práve ona nám daruje Ježiša. V „logu“ tejto apoštolskej cesty je vyobrazená cesta vo vnútri srdca, nad ktorým sa týči Kríž. Mária je cestou, ktorá nás vovádza do srdca Krista, ktorý z lásky k nám obetoval svoj život.

Vo svetle evanjeliovej state, ktorú sme si práve vypočuli, môžeme hľadiť na Máriu ako na vzor viery. Rozpoznávame tak tri vlastnosti viery: cestu, proroctvo, súcitiť. Máriina viera je predovšetkým vierou, ktorá sa vydáva na cestu. Ihneď po Anjelovom zvestovaní sa nazaretské dievča „vydalo na cestu a ponáhľalo sa do istého judejského mesta v hornatom kraji“ (Lk 1,39). Mária išla navštíviť svoju sesternicu Alžbetu. Nepovažovala za výsadu svoje povolanie stať sa Matkou Spasiteľa; nestratila jednoduchú radosť zo svojej poníženosti po tom, ako ju Anjel navštívil; nezostala stáť a nečinne kontemplovať samú seba medzi štyrmi stenami svojho príbytku. Naopak, žila svoj dar ako poslanie; cítila potrebu otvoriť dvere a vyjsť z domu; stala sa živým stelesnením tej netrpezlivosti, s akou Boh túži prísť k všetkým ľuďom a spasit' ich svojou láskou. Preto sa Mária vydáva na cestu: namiesto pohodlnosti zvykov si vyberá neznáme cesty; namiesto stability domácnosti namáhavú chôdzu; namiesto bezpečnosti pokojnej religióznosti riziko viery, ktorá sa otvára novým výzvam a tak sa stáva darom z lásky k blížnemu.

Aj dnešné evanjelium nám ukazuje Máriu na ceste: smerom k Jeruzalemu, kde spolu s Jozefom, svojím ženíchom, obetuje Ježiša v Chráme. Celý jej život bude cestou za jej Synom, ako jeho prvej učeníčky, až do cieľa, na Kalváriu, pod jeho kríž. Mária neustále kráča.

Takto je Panna Mária vzorom viery pre tento slovenský národ: viery, ktorá sa vydáva na cestu, vždy pobádaná jednoduchou a úprimnou zbožnosťou, vždy na púti, v hľadaní Pána. Kráčaním premáhate pokušenie statickej viery, ktorá sa uspokojí s nejakým obradom alebo starou tradíciou, vychádzate zo svojho vnútra, nesiete v batohu svoje radosti a bolesti a robíte zo svojho života púť lásky k Bohu a k bratom a sestrám. Ďakujem za toto svedectvo! A prosím vás, zostaňte na ceste, stále! Nezastavte sa!

Ešte chcem dodať jedno. Povedal som: „Nezastavte sa!“, lebo keď sa Cirkev zastaví, ochorie; keď sa biskupi zastavia, ochorie Cirkev; keď sa kňazi zastavia, ochorie Boží ľud.

Máriina viera je zároveň prorockou vierou. Svojím životom je mladé nazaretské dievča proroctvom Božieho diela v dejinách, Jeho milosrdného konania, ktoré

vyvracia logiky sveta, povyšuje ponížených a rozptyľuje tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú (porov. Lk 1,52). Ona reprezentuje všetkých „chudobných Jahveho“, ktorí volajú k Bohu a očakávajú príchod Mesiáša. Mária je Dcérou Sionskou, ktorú zvestovali Izraelskí proroci (porov. Sof 3,14-18), Pannou, ktorá počala Emanuela, ktorý je Boh s nami (porov. Iz 7,14). Ako Nepoškrvnená Panna, Mária je ikonou nášho povolania: ako ona, aj my sme povolaní byť svätými a nepoškrvnenými v láske (porov. Ef 1,4), stávajúc sa obrazom Krista.

Proroctvo pre Izrael vrcholí v Márii, pretože ona v lone nosila Slovo, ktoré sa stalo telom – Ježiša. Ježišom sa úplne a definitívne zavŕšil Boží plán. Simeon o ňom povedal jeho matke: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať“ (Lc 2,34).

Nezabudnime na to, že nesmieme redukovat' vieru na cukor, ktorý osladzuje život. To nesmieme. Ježiš je znamením, ktorému budú odporovať. Prišiel, aby priniesol svetlo tam, kde bola tma, čím sa temnota dostala na svetlo a musela ustúpiť. Preto proti nemu temnoty stále bojujú. Kto prijíma Krista a otvorí sa mu, vstane z mŕtvych; kto ho odmieta, uzatvára sa do tmy a je príčinou vlastnej skazy. Svojím učeníkom Ježiš vysvetlil, že nepriniesol pokoj na svet, ale meč (porov. Mt 10,34): totiž jeho Slovo je ako dvojsečný meč; vniká do našich životov, oddeľuje svetlo od temnoty a vyzýva nás si vybrať si: hovorí: „Vyber si!“ Pred Ježišom nik nemôže zostať vlažný alebo „sedieť naraz na dvoch stoličkách“. Nie, to sa nedá. Prijat' ho znamená súhlasiť s tým, aby u mňa odhalil protirečenia, modly, vnuknutia zla, a aby sa pre mňa stal vzkriesením, lebo On ma dvíha, podáva mi ruku a pomáha mi znovu začať. Vždy znova ma dvíha.

A práve takýchto prorokov potrebuje aj dnešné Slovensko. Vás, biskupov prorokov, ktorí majú ísť touto cestou. Nejde o to, aby sme boli k svetu nepriateľskí, ale aby sme boli vo svete znamením, „ktorému budú odporovať“, kresťanmi, ktorí vedia svojím životom ukázať krásu Evanjelia, ľuďmi, ktorí nastoľujú dialóg, kde sú odlišné postoje, ktorí zjavujú bratský život, kde v spoločnosti panuje rozdelenie a nesvornosť, ktorí šíria príjemnú vôňu prijatia a solidárnosti tam, kde často prevládajú osobné a kolektívne formy sebeckva, ktorí chránia a zachovávajú život tam, kde sa uplatňuje logika smrti.

A Mária, Matka putovania, sa vydáva na cestu; Mária Matka prorokovania; napokon Mária je Matkou súcitu. Jej viera je súcitná. Žena, ktorá samá seba nazývala „služobnicou Pána“ (porov. Lk 1,38) a ktorá sa s materinskou starostlivosťou postarala o to, aby nechýbalo víno na svadbe v Káne (porov. Jn 2,1-12), sa spolu so Synom podieľala na spásonosnom poslaní a išla s ním až pod kríž. V tej chvíli, v mučivej bolesti, ktorú zažila na Kalvárii, pochopila Simeonovo proroctvo: „A tvoju vlastnú dušu prenikne meč“ (Lk 2,35). Utrpenie umierajúceho Syna, ktorý na seba vzal hriechy a bôle celého ľudstva, preniklo aj ju. Ježiš s rozkmášaným telom, muž bolestí, ktorého zohyždila zloba (porov. Iz 53,3); Mária, s rozdrásanou dušou; súcitná

Matka, ktorá zbiera naše slzy a zároveň nás utešuje a pripomína nám, že v Kristovi je konečné víťazstvo.

Mária, Bolestná Matka, jednoducho zostáva pod krížom. Stojí pod krížom. Neutečie preč; nesnaží sa zachrániť si život; nepoužíva ľudskú lešť ani duchovné anestetiká, aby sa vyhla bolesti. Toto je dôkaz súcitu: zostať pod krížom. Zostať s tvárou plnou slzí, ale s vierou človeka, ktorý vie, že vo svojom Synovi Boh premieňa bolesť na radosť a víťazí nad smrťou.

Aj my, so zrakom upretým na Bolestnú Pannu Máriu, sa otvárame viere, ktorá sa stáva súcitnou a vedie nás zdieľať svoj život s tými, ktorí sú zranení, trpia alebo sú nútení niesť na pleciach ťažké kríže. Bratia a sestry, viera, ktorá nie je abstraktná, ale pobáda nás vcítiť sa a byť solidárnymi s núdznymi. Táto viera, podľa Božieho štýlu, pokorne a bez rozruchu odstraňuje bolesť sveta a zavlažuje spásou brázdy dejín.

Drahí bratia a sestry, nech vám Pán navždy zachová úžas, nech vám zachová vdáčnosť za dar viery! A nech vám Preblahoslavená Panna Mária vyprosuje potrebnú milosť, aby vaša viera bola vždy na ceste, aby mala nádych prorocstva a bola vierou bohatou na súcitiť.